

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 267/2025-20

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla a sudcov Ivana Fiačana a Martina Vernarského (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky **PROMETHEUS, s.r.o.**, Štefánikova 18, Humenné, IČO 46 767 631, zastúpenej JUDr. Janou Šepel'ovou, advokátkou, Námestie slobody 13/25, Humenné, proti inému zásahu (nesprávne postupu) Daňového úradu Prešov, pobočka Humenné a Okresného riaditeľstva Policajného zboru Humenné v neuvedených konaniach takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť a skutkové východiská

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 24. januára 2024 domáha vyslovenia porušenia základného práva na informácie podľa čl. 26 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), čl. 17 ods. 1 a 2 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a čl. 10 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd iným zásahom (nesprávnym úradným postupom) Daňového úradu Prešov, pobočka Humenné (ďalej len „správca dane“), a základného práva na inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a podľa čl. 36 ods. 1 listiny v spojení s čl. 1 ods. 1 a 2, čl. 2 ods. 2, čl. 13 ods. 2, 3 a 4 ústavy iným zásahom (nesprávnym úradným postupom) správcu dane a Okresného riaditeľstva Policajného zboru Humenné (ďalej len „okresné riaditeľstvo PZ“). Navrhuje, aby ústavný súd zakázal správcovi dane a okresnému riaditeľstvu PZ pokračovať v porušovaní jej základných práv a slobôd. Žiada tiež o priznanie finančného zadosťučinenia 5 000 eur a náhrady trov konania pred ústavným súdom.

2. Uznesením okresného riaditeľstva PZ ČVS: ORP-654/2-VYS-HE-2021 z 24. marca 2022 bolo začaté trestné stíhanie pre spáchanie zločinu neodvedenia dane a poistného podľa § 277 ods. 1 a ods. 2 písm. a) a b) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. b) Trestného zákona a pre prečin nezaplatenia dane a poistného podľa § 278 ods. 1 a 2 Trestného zákona, ktorých sa mala dopustiť svojím konaním zodpovedná osoba sťažovateľky tým, že zamestnancom

sťažovateľky za špecifikované obdobia zrazila zo mzdy finančné prostriedky na odvod dane a na poistné, ale príslušným inštitúciám tieto neodviedla, ako aj tým, že splatné dane a poistné za konkrétne obdobie nezaplatila.

3. V súvislosti s uvedeným trestným konaním boli 12. januára 2023 z dôvodu zabezpečenia účtovníctva sťažovateľky vykonané aj prehliadky iných priestorov a pozemkov (motorového vozidla a nebytových priestorov využívaných sťažovateľkou), a to na základe príkazov okresného riaditeľstva PZ č. k. ORPZ-HE-OKP-92-001-V/2023 a č. k. ORPZ-HE-OKP-94-001-V/2023 z 2. januára 2023, ktoré boli 3. januára 2023 odsúhlasené Okresnou prokuratúrou Humenné.

4. Na základe oznámenia o daňovej kontrole z 26. januára 2023 začal správca dane 28. februára 2023 u sťažovateľky výkon daňovej kontroly dane z príjmov právnickej osoby za rok 2020. Konateľka sťažovateľky pri ústnom pojednávaní 21. apríla 2023 predložila správcovi dane požadované účtovné knihy za rok 2020 a tiež uviedla, že účtovné doklady za rok 2020 sú v jej dispozícii len v obmedzenom rozsahu (za november a december 2020), keďže jej tieto boli už skôr zaistené okresným riaditeľstvom PZ. Časť účtovných dokladov a dôkazov za rok 2020 sa v čase vykonania danej prehliadky iných priestorov a pozemkov nachádzala u správcu dane pre účely výkonu iných daňových kontrol týkajúcich sa dane z pridanej hodnoty (ďalej len „DPH“) za november a december 2020, a preto tieto doklady a dôkazy neboli zaistené okresným riaditeľstvom PZ. Keďže daňové kontroly týkajúce sa DPH boli medzičasom ukončené, správca dane účtovné doklady vrátil sťažovateľke a tieto následne predložila správcovi dane k výkonu daňovej kontroly dane z príjmov právnickej osoby za rok 2020.

5. Splnomocnený zástupca sťažovateľky 30. novembra 2023 nazrel do spisu daňového subjektu. Z jeho obsahu sa dozvedel, že podaním z 15. mája 2023 správca dane vyzval okresné riaditeľstvo PZ, aby mu v určenej lehote vydalo fotokópie všetkých dokladov sťažovateľky za rok 2020. Podaním z 22. mája 2023 okresné riaditeľstvo PZ oznámilo správcovi dane, že vzhľadom na veľké množstvo týchto dokladov a na jeho personálne možnosti nebolo možné vyhotoviť ich fotokópie. Podľa vyjadrenia okresného riaditeľstva PZ dané doklady mali byť ešte predmetom znaleckého skúmania, a preto ich v tom čase nebolo možné vrátiť. Z tohto dôvodu okresné riaditeľstvo PZ navrhlo správcovi dane, aby si tieto osobne prezrel v jeho sídle s tým, že mu bude umožnené vyhotoviť si fotokópie požadovaných dokladov. Z úradného záznamu správcu dane z 12. júla 2023 vyplynulo, že správca dane súhlasil s uvedeným návrhom okresného riaditeľstva PZ. Zo spisu daňového subjektu vyplynula aj tá skutočnosť, že správca dane sa minimálne dvakrát v období od júna 2023 do novembra 2023 osobne dostavil na okresné riaditeľstvo PZ, kde vykonal kontrolu všetkých zaistených dokladov.

II.

Argumentácia sťažovateľky

6. Sťažovateľka namieta, že dané trestné konanie vedené okresným riaditeľstvom PZ nemá s daňovou kontrolou absolútne nič spoločné. Správca dane nie je subjektom daného trestného konania. Rovnako ním nie je kontrolovaný daňový subjekt, resp. jeho štatutárny orgán, a dosiaľ nebolo ani zistené, že by údajné skutky boli vôbec spáchané. Okresným riaditeľstvom PZ boli zaistené veci (listiny) dôležité pre dané trestné konanie, ktoré môžu slúžiť na účely dokazovania a sú súčasťou trestného spisu. Toto obmedzenie základných práv a slobôd nemožno použiť

na výkon daňovej kontroly, pretože k nemu nedošlo v spojitosti s vykonávanou daňovou kontrolou. Správca dane nemôže mať neobmedzený prístup ku všetkým veciam zaisteným pre úplne iný cieľ, za akým bolo obmedzenie základných práv a slobôd zákonom priznané. Svoj postup správca dane odôvodnil poukázaním na § 26 ods. 7 Daňového poriadku, podľa ktorého každý, kto má písomnosti, listiny a iné veci, ktoré môžu byť dôkazom pri správe dani, je povinný na výzvu správca dane písomnosti, listiny a iné veci vydať alebo zapožičať. Dané ustanovenie však podľa názoru sťažovateľky nezakladá oprávnenie správca dane nahliadať, robiť si výpisy, odpisy a kópie z vyšetrovacieho spisu orgánov činných v trestnom konaní. Správca dane nemá neobmedzený prístup ku všetkým odňatým veciam dôležitým pre trestné konanie na účely zabezpečenia možného dôkazu pri správe daní. Sťažovateľka sa domnieva, že nesprávny úradný postup správca dane pri výkone daňovej kontroly nebol v súlade so zákonnou úpravou *de lege lata*. Rovnako tak všetky plody, ktoré z tohto nezákonného postupu správca dane vzišli, sú „plodmi z otráveného stromu“, pretože zákonnosť nemôže nikdy vziť z nezákonnosti (§ 24 ods. 4 Daňového poriadku). Správcom dane uplatnený postup Daňový poriadok nepozná a ani žiadne iné ustanovenie právnych predpisov mu neumožňuje ním uplatnený postup použiť, a preto správca dane postupoval spôsobom nad rámec zákonom priznaných oprávnení.

7. Sťažovateľka ďalej konštatovala, že 30. novembra 2023 jej splnomocnenému zástupcovi nebola predložená žiadna listina (zápisnica alebo úradný záznam) vzťahujúca sa na správcu dane vykonané úkony na okresnom riaditeľstve PZ. Podľa § 19 ods. 1 Daňového poriadku bol správca dane povinný vyhotoviť zápisnicu o vykonaní úkonu v súčinnosti s okresným riaditeľstvom PZ (vzhľadom na skutočnosť, že úradný záznam je dokumentácia, na spísanie ktorej sa spravidla nevyžaduje súčinnosť s inou osobou). Z tohto potom vyplýva dôvodný záver o neexistencii takejto zápisnice. Ak by aj zápisnica o vykonaní úkonu existovala, musela by byť obsahom spisu daňového subjektu. Správca dane nemal žiadne oprávnenie odprieť k nej prístup splnomocnenému zástupcovi sťažovateľky, čím bolo porušené ústavou garantované právo na informácie.

8. V súvislosti s vykonanou prehliadkou iných priestorov a pozemkov sťažovateľka namietala, že okresné riaditeľstvo PZ si povinnosť mu uloženú § 93 ods. 1 Trestného poriadku nesplnilo a dostatočný opis veci odňatej nezabezpečilo. Opis veci spôsobom napr. „19 zakladačov s príjmovými a výdavkovými pokladničnými dokladmi za r. 2019, príjmové a výdavkové doklady r. 2020, 2021 PROMETHEUS“ nie je podľa sťažovateľky dostatočným opisom odňatej veci umožňujúcim jej jednoznačnú identifikáciu (nie je zrejmé, čo bolo obsahom jednotlivých 19 ks zakladačov a samotných 19 ks zakladačov je možné medzi sebou zameniť pre ich nedostatočnú identifikáciu). Sťažovateľka tiež konštatovala, že zaistenie veci počas prehliadky iných priestorov a pozemkov bolo vykonané bez predošlého riadneho poučenia o tom, že osoba nie je povinná vec vydať v prípade, ak by si týmto spôsobila nebezpečenstvo trestného stíhania a tiež bez vykonania výslovného vyzvania osoby na dobrovoľné vydanie veci. Z tohto dôvodu sťažovateľka považuje postup okresného riaditeľstva PZ za nezákonný a zákonný podklad nemá ani výkon akýchkoľvek ďalších úkonov z jeho strany s poukazom na teóriu „plodov otráveného stromu“.

9. Sťažovateľka poznamenala, že správca dane vedel presne, ktoré doklady žiada predložiť k výkonu daňovej kontroly, a preto ich vo výzve adresovanej okresnému riaditeľstvu PZ mohol konkretizovať. Na druhej strane pokiaľ by si okresné riaditeľstvo PZ dôsledne splnilo povinnosť uloženú mu § 93 ods. 1 Trestného poriadku, t. j. zabezpečilo by dostatočne presný opis odňatých veci odňatí, správca dane by vedel poukázať vo svojej výzve na konkrétne doklady, ktorých

fotokópie požaduje vyhotoviť. Okresné riaditeľstvo PZ si svoju povinnosť vyplývajúcu z § 26 ods. 7 Daňového poriadku odmietlo splniť zákonom ustanoveným postupom, ale vytvorilo si vlastný postup bez akejkoľvek opory v zákone. Týmto opakovane umožnilo prístup správcu dane ku všetkým dokladom zaisteným v danom trestnom konaní. Z tohto dôvodu správca dane mal trvať na splnení povinnosti zákonom ustanoveným spôsobom, a nie svojou účasťou *de facto* participovať na nezákonnej „novelizácii“ právnej normy, čím bolo porušené jej ústavou garantované právo na inú právnu ochranu.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

10. Predpokladom úspešného uplatnenia námietky porušenia základných práv a slobôd v konaní pred ústavným súdom je uskutočnenie podania vo forme ustanovenej v § 40 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“), ako aj splnenie všeobecných a osobitných náležitostí ustanovených § 39 ods. 3 a 4, § 43 a § 123 zákona o ústavnom súde a ďalších procesných podmienok vyplývajúcich z § 124 zákona o ústavnom súde. Ústavný súd tiež konštatuje, že náležitosti týkajúce sa formy návrhu, ako aj jeho obsahu musí spĺňať každý návrh na začatie konania.

11. Z hľadiska predbežného prerokovania ústavnej sťažnosti je podstatný najmä § 45 zákona o ústavnom súde, podľa ktorého je ústavný súd viazaný rozsahom a dôvodmi návrhu na začatie konania, ak § 89 tohto zákona neustanovuje inak. Viazanosť ústavného súdu návrhom na začatie konania sa prejavuje predovšetkým vo viazanosti petitom, teda tou časťou sťažnosti, v ktorej sťažovateľ špecifikuje, akého rozhodnutia sa od ústavného súdu domáha (§ 43 ods. 1 zákona o ústavnom súde v spojení s požiadavkami vyplývajúcimi z § 133 zákona o ústavnom súde), čím zároveň vymedzí predmet konania pred ústavným súdom z hľadiska požiadavky na poskytnutie ústavnej ochrany. Vzhľadom na uvedené môže ústavný súd rozhodnúť len o tom, čoho sa sťažovateľ domáha v petite svojej sťažnosti, a vo vzťahu k tomu subjektu, ktorý označil za porušovateľa svojich práv. Ústavný súd výslovne zdôrazňuje, že viazanosť ústavného súdu návrhom na začatie konania osobitne platí v prípadoch, v ktorých osoby požadujúce ochranu svojich základných práv a slobôd sú zastúpené zvoleným advokátom (m. m. II. ÚS 19/05, III. ÚS 2/05, IV. ÚS 287/2011, II. ÚS 644/2014, II. ÚS 660/2016). Inak povedané, zákonnou náležitosťou kvalifikovaného návrhu na začatie konania pred ústavným súdom je aj formulácia návrhu rozhodnutia (petit), ktorá musí byť vymedzená presne, určito a zrozumiteľne, teda takým spôsobom, aby mohla byť prevzatá do výroku rozhodnutia ústavného súdu (m. m. II. ÚS 115/2023).

12. Podľa § 123 ods. 1 písm. b) zákona o ústavnom súde ústavná sťažnosť musí okrem všeobecných náležitostí návrhu na začatie konania podľa § 43 obsahovať označenie právoplatného rozhodnutia, opatrenia alebo iného zásahu, ktorým podľa sťažovateľa boli porušené jeho základné práva a slobody.

13. Ústavnému súdu doručený návrh na začatie konania mal obsahový nedostatok spočívajúci v tom, že v rámci petitu ústavnej sťažnosti koncipovanej právnym zástupcom sťažovateľky nešpecifikovala, v akých konaniach boli porušené v bode 1 označené práva sťažovateľky postupom správcu dane a okresného riaditeľstva PZ. Sťažovateľka teda mala zrozumiteľne a koncentrovane

vyjadriť svoju nespokojnosť nielen označením práv, ktoré mali byť porušené správcom dane a okresným riaditeľstvom PZ, ale predovšetkým identifikáciou zásahu, ktorý tieto práva mal porušovať. Ústavná sťažnosť v časti jej petitu pôsobí nedostatočne a neurčito, čo sa pri uplatnení námietky o porušení základných práv (pri zastúpení kvalifikovaným právny zástupcom) v konaní pred ústavným súdom zásadne neakceptuje (m. m. III. ÚS 26/2012, III. ÚS 241/2013, III. ÚS 244/2014). Ústavný súd nemôže dotvárať procesnú vôľu sťažovateľky a domýšľať si, čo konkrétne považovala za zásah do svojich práv.

14. Ústavný súd nepristúpil k výzve na odstránenie zistených nedostatkov ústavnej sťažnosti podľa § 56 ods. 3 zákona o ústavnom súde, pretože zistený rozsah nedostatkov zákonom predpísaných náležitostí, aký vyplýva z ústavnej sťažnosti sťažovateľky, nie je povinný odstraňovať z úradnej povinnosti. Na taký postup slúži inštitút povinného právneho zastúpenia v konaní pred ústavným súdom, pričom z publikovanej judikatúry jednoznačne vyplýva, ako ústavný súd posudzuje nedostatok zákonom ustanovených náležitostí podaní účastníkov konania (napr. I. ÚS 162/2010, IV. ÚS 234/2010, III. ÚS 206/2010, IV. ÚS 159/2010, IV. ÚS 213/2010, IV. ÚS 134/2010, I. ÚS 280/2020).

15. Ústavný súd preto pri predbežnom prerokovaní ústavnú sťažnosť sťažovateľky odmietol z dôvodu nesplnenia zákonom ustanovených náležitostí podľa § 56 ods. 2 písm. c) zákona o ústavnom súde.

16. Keďže ústavná sťažnosť sťažovateľky bola odmietnutá ako celok už pri jej predbežnom prerokovaní, rozhodovanie o jej ďalších návrhoch v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 13. mája 2025

Robert Šorl
predseda senátu